

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy hóra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Közös taktikázás.

Pécs, 1901. május 21.

Tegnap alakultak meg a delegációk Bécsben s ugyanez alkalommal osztották ki a delegátus urak között a közösügyes költségvetést, a minek ezek szörnyű mód megörültek, mert — a mi eddig még soha sem történt meg — a közösügyes költségek a múlt évihez képest *csak* 780.260 korona többletet mutatnak. Ez az örvendetes jelenség egyik-másik vérmesebb delegátusban már azt a reménységet is fölkelte, hogy meg fogja érni még azt az időt is, mikor a közös kormány megkezdi a lefelé való licitálást és kevesebb költséget kér az előző évinél.

El is várja a közös kormány a delegációktól, hogy szerénységének jutalmául még az eddiginél is keztyűsebb kézzel fognak elbánni vele és szó nélkül megszavazzák a követelt összegeket. Mert érzik azok a közös urak, milyen gyöngelábon áll az a kedvező kép, a melyet a költségvetés megszerkesztésével a delegációk elé állítottak s ha ezt egy kissé bolygatni találják, bizony hamar fölfordul a festett vászon s látni engedi a komor valóságot, mely mögötte rejtőzik.

A közös miniszterek már régtől fogva megszokták nem valami komolyan venni a népképviselők alkotmányos budgetjogát s azért csak a látszat kedvéért szokták előterjeszteni költségvetési tervezeteiket, csupán az okvetetlenkedő parlamentek megnyugtatóására, de korántsem azzal a komoly elhatározással, hogy a valóságban annak keretei között megmaradjanak, vagy legalább hű képét tárják föl gazdálkodásuknak.

Hogy a jövőt illetőleg a mostani költségvetés kereteinek szerény volta semmi biztatót nem jelent, azt talán külön nem is szükséges hangsúlyoznunk, mert az kétségtelen, hogy a tűzértségnek új ágyúkkal való felszerelése s a hadsereg létszámának szaporítása olyan követelményei a hadügyi kormányzatnak, a melyek megvalósítása rövid időn belül okvetlenül napirendre kerül s hogy azzal most még nem álltak elő, annak oka csupán abban rejlik, hogy az új ágyúkkal való kísérletezések még nem vezettek a kívánt eredményre, a létszám szaporítást lehetővé

tevő reform pedig a Reichsrath munkaképtelensége folytán nem volt eddig komolyan napirendre tűzhető.

De nemcsak a jövőt illetőleg nem vehetjük biztató előjelnek a mostani költség-előirányzat szerénységét, hanem a multat illetőleg sem tárja elénk a közösügyes gazdálkodás őszinte képét, mert nem szenvedhet semmi kétséget, hogy a költségvetésileg követelt összegeknél sokkal többet leszünk majd kénytelenek fizetni póthitelek alakjában.

Ezeket a póthiteleket, a közös kormánynak eme kedvenc expediensét a parlamenti budgetjog kijátszására, a mostani előterjesztésekben szintén nagyon szerény körben látjuk mozogni. Ez azonban korántsem onnét ered, mintha a hadügyi kormányzatnak nem lennének az idei évre meg nem szavazott tényleges kiadásai, hanem ezekre most még póthitelt kérni nem tartotta szükségesnek, nehogy ezzel elrontsa költség-előirányzatának tetszetős ábrázatát.

A monarchia khinai kalandja eddig bizonyára fölemészített már szép egypár milliócskát, pedig erre az 1901. évi költségvetésben nem lett megszavazva semmi. Hol lappang hát a khinai számla, miután sem a jövő évi költség-előirányzatban nincsen nyoma, sem póthitel alakjában nem kéri annak megszavazását?

Itt van aztán a katonai lakbérek fel-emeléséből származó 1,277.733 korona többletkiadás, a mely már 1901. évi január 1-től kezdődőleg tényleg kiadatik a nélkül, hogy az idei költségvetésben megszavazva lenne. Ezt a többletkiadást a hadügyminiszter a jövő évre megszavaztatni kéri, de az idei 1,277.733 korona tulkiadás nem szerepel sem a költségvetésben, sem a póthitelek között.

Minden kétséget kizárólag konstataható tehát, hogy csak ezen a két címen, a khinai expedíció és a katonai lakbértöbblet címen több millióra rugó meg nem szavazott kiadása volt a hadügyminiszternek s mégsem tartja kötelességének ezeknek legalább utólagos megszavazását kérni a delegációktól. Lehet, hogy a tulkiadás még nem rug 30 millióra s azért nem zaklatja még vele a delegátus urakat.

Fő oka azonban a közös költséggel való ennek a taktikázásnak mégis a kö-

zelgő választásokban keresendő; mert nagyon rossz ajánló levél lenne a kormánypárti jelölteknek, ha a fölemelt kvóta mellett még tetemesen emelkedő közös költségvetést is kellene prezentálniok a tisztelt választóknak. Olyan közös költségvetést kellett tehát kieszközölni a közös kormánytól, a melynek a fölemelt kvóta arányában való fizetésébe már beletörődünk. Majd ha ezzel sikerült megnyugtatni a választókat annyira, hogy újra megadják a fölhatalmazást a közösügyes politika folytatására, akkor lehet majd kitalálni a fekete levest s a hadügyminiszternek utólag hálából megszavazni a már régen elpocsékolt milliókat.

* **Az aszfalt és a keramit harca.** A csütörtöki városi közgyűlésen kerül döntésre az indóház-ut burkolásának kérdése, melyre nézve a város gazdasági választmánya szótöbbséggel az aszfalt burkolat mellett foglalt állást. A magyar aszfaltársaság ugyanis a pályázati feltételektől annyiban eltérő ajánlatot tett, hogy a burkolat költségének megfizetésére 50 évi törlesztést enged, de a jótállási időt a pályázatban követelt 40 év helyett csak 25 évre tette, miután — ugymond — a 25 év leteltével a városnak módjában lesz az aszfaltburkolatot méterenkint 5—6 korona költséggel újra öntetni, arra azonban nem kötelezte magát, hogy ezt az újraöntést a 25 év leteltével ezen az áron végezni fogja.

A kőbányai kőszénbánya és téglagyár részvénytársaság erre, miután az aszfalt társaságnak a pályázati feltételektől eltérő ajánlata nemcsak figyelembe vétetett, de elfogadásra is ajánlatott, pótajánlatot adott be, a melyben a költség törlesztési idejét 5 is 50 évre terjesztette ki, s kötelezte magát, hogy az általa készitendő burkolatot 25 évig ingyenesen, további 15 évig pedig méterenkint 40 fillérért jókarban tartja.

E szerint a törlesztési feltételek most már mindkét ajánlatban teljesen egyenlők, az ingyenes jótállási kötelezettség is egyenlő 25 évig; csak a további időre tér el egymástól a két ajánlat, a mennyiben a keramit-társaság még további 15 évig vállal jótállást a minimális főtartási költség mellett, míg az aszfalt-társaság 25 éven túl nem vállal jótállást, csak tanácscsal szolgál a városnak, hogy akkor újra öntetheti az aszfaltot, de hogy ezt akkor a méterenkint 5—6 koronáért teljesíteni is fogja, arra a társaság nem kötelezte magát.

Kétségtelen e szerint, hogy most a keramit-társaság ajánlata kedvezőbbre alakult s

Londonból érkeztek. Ékkövekkel kirakott arany cigaretta tárcák 100 frtról 600 frtig.

Párisból valódi ezüst tálcák, teáspoharak, kávé és teás servisek, cukor szelencék, asztali állványok, ezüst evőkészletek.

Chaux de Fonds, Gen' és Neuchatel-

ből érkeztek a legjobb és legmegbízhatóbb arany és ezüst verseny órák, chronographok 20 frttól 50 frtig, továbbá a legfinomabb önmagától ütő és ismétlő 18 karátos

arany uri órák 130 frttól 800 frtig kaphatók:

Schönwald Imréné
Pécsen.

ha figyelembe vesszük, hogy olyan nagy tehertörzset lebonyolító s hozzá még lejtős utra célszerűbb a keramit-burkolat a lágyabb és síkosabb aszfaltnál, mindenestre nyomós okok szólnak a keramit mellett, míg az egyedül felhozható hátránya, a rajta való közlekedés zajos volta, nagyon megenyhül az által, hogy az indóház-ut nincsen úgy alapincézve, mint az országut, mi a zajt intenzívebbé teszi, de sokkal szélesebb is s így ott a zaj inkább eloszlik.

Mindenestre érdekes és heves harcra lehetünk elkészülve a csütörtöki közgyűlésen az aszfalt és a keramit hívei között s reméljük, hogy a város érdeke csak nyerni fog általa, a mint már azzal a pusztán tényekkel is nyert, hogy a keramit eleve nem lett kizárva a pályázatból, mint ezt az aszfalt tulbuzgó hívei szeretnék volna.

Hírek,

Pécs, 1901. május 21.

Ákácvirág.

Valami mámorító, édes illat terjeng a levegőben. Kéjjel szívja magába a tüdő s mint az opium élvezés után, szinte elbágyad utána. Méhecskék dongnak, zsongnak a sugárszötte levegőben; repülnek azután a bódító, édes illat után, — amit csak az ákácnak fehér fűrtös virága nyújthat.

Mindig szerettem az ákácot. Hogy úgy mondjam, a legkorrektebb, legbecsületesebb fa ez. Nem hivalkodik, nem kérkedik semmivel, pedig hasznára van mindenkinek.

Ültethetik olyan földbe, a melyben meg nem élne más fa, — az ákác csöndesen türi sorsát. Egy szót se szól az új kvártély ellen, gyökereivel belemarkol annak a mélyébe s növe — növekedve, — árnyékkal kínálja az arra szorulókat.

Faluhelyen apró fehér házak előtt, őrtálló katonaként vesztegelnek ezek a csendes, szerény fák. Vékonypénzü leveleikkel igyekeznek beföldni a bogárhátú viskó tetejét; — eső jöttén, védik az ellen az alája menekülő s ha szerelmes párok édes boldog együttlétben turbékolnak alatta, reá hullajtja fehér virágait, ezeket az illatos kedves hópikéket.

Májusban, mikor bontogatja szirmait a rózsza, — kezd virágzásba az ákác is.

Lanyha, néma estén beleng illatával mindent; — ezt az illatot belopja a legmogorvább szívbe is, hogy álmódzásra, ábrándozásra készítse.

És hullnak, egyre hullnak ezek a fehér hópikék, az ákácnak az égből csent s a földre hullajtott gyönyörűségei.

Naptrend 1901. május 22-én.

Naptár: Szerda május 22. — Róm. kath.: Julia. — Prot.: Julia. — Görög-kel. (május 9.) Izaiás. — Zsidó: Sziván 4. — Nap kél 3 óra 59 perckor; nyugszik 7 óra 22 perckor. — Hold kél 8 óra 18 perckor reggel; nyugszik 10 óra 56 perckor este.

Időjelzés A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: Száraz enyhe idő várható.

Jogász-táncostély a Vigadóban kilenc órákor.

— (Városi közgyűlés.) Pécs szab. kir. város köztörvényhatósági bizottsága május hó 23-án (csütörtökön) d. e. 9 órákor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Bizottsági és tanácsi előterjesztés a gyámpénztár 1900. évi felülvizsgálása tárgyában. 2. Tanácsi előterjesztés a vízmű kiépítése tárgyában. 3. Tanácsi előterjesztés az Indóház utca kiépítése tárgyában. 4. Tanácsi előterjesztés a Szent Háromság szobor fölépítése ügyében. 5. Tanácsi előterjesztés az anyakönyvvezetők illetményeinek felemelése tárgyában. 6. Dr. Wallerstein Bódog kórházi II-od orvos kérelme 58 napi szabadságidő engedélyezése iránt.

— (A megyéspüspök itthon.)

Hetyey Samuel megyéspüspök tegnap este hét órákor fogatán Szentlászlórról Pécsre érkezett Hanny Gábor kanonok kíséretében. A püspök ma este Pozsonyba utazik, hogy ott holnap Kállay Béni közös pénzügyminiszter fiának, Kállay Frigyes huszárhadnagyának Vay Ella bárónővel, Vay Dénes báró, pozsonyi főispán leányával kötendő házasságát megáldja.

— (Személyi hír.)

Tormay Károly alispán, a mohácsi margitta-szigeti ármentel-

sítő társulat védgát munkálatainak felülvizsgálása után, tegnap este Mohácsról hazaérkezett.

— (A „Pécsi Jótékony [Nőegylet]”) — mint azt már megirtuk — június hó első napjaiban saját helyiségeiben sétahangversenyyel egybekötött uzsonnát rendez. A rendezésben fáradhatlan nőegyletünk eme legújabb vállalkozása kellemes visszhangra talált a közönség körében, s a már most nyilvánuló érdeklődést tekintve, a sétahangverseny igen látogatott lesz. Mint értesülünk, a „Pécsi Jótékony Nőegylet” vezetősége azzal a gondolat foglalkozik, hogy már eme nyári első uzsonnáját táncdal kíséssel egybe. Eme életrevaló eszme megvalósítása azonban természetesen attól függ, hogy elég nagy lesz-e az érdeklődés arra, hogy elegendő mennyiségű tánckedvelő kerüljön ki a közönség sorából.

— (A város építkezési bizottsága) tegnap délután ülést tartott a város házán Oberhammer Antal, gazdasági h. tanácsnok elnöklete alatt. Az ülésen megjelentek: Vaszary Gyula rendőrfőkapitány, Rauch János főmérnök, Szmik Antal osztálymérnök, Littke József, Ruepprecht Nándor, Cserta Antal, Horváth Antal és Tiefenbacher Nándor bizottsági tagok. Az ülés tárgyát Kádár István a »Royal« kávéház tulajdonosának ama kérelme képezte, hogy a »Pécsi Takarékpénztár« északkeleti sarkától az első kiszögellésig egy négy méter széles és nyolcvan centiméter magas dobogót emelhessen a kávéház előtt. A bizottság, a hat hónapi időtartamra évente fizetendő száz korona fizetésére kötelezve a kávéháztulajdonost, a dobogó emelésének engedélyezését fogja javasolni a tanácsnak.

— (A Draskovich gróf család gyászsa.) Gróf Draskovich Ivánné, szül. Erdődy Julia, grófnő elhunytáról, — miről lapunkban már megemlékeztünk — a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: »Trakostyányi gróf Draskovich Iván, cs. és

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Budavár bevétele.*)

... Szállt a kartács s tüzet fújva
Bömböltek az ágyuk;
A szivekben csodatévő,
Sohsem érzett láng gyult.
Ment a honvéd, ment előre;
Budavár falára
A trikolort hogy feltűzse,
Ment ezer halálba.

Budavárát az ellenség
Tüzzel-vassal védte;
Mint a ketrecébe zárt vad,
Viaskodott érte.
S a maroknyi honvédcsoport
Csak előre törvén.
Feljutott a vár falára —
S alatta az örvény.

És lehullott az örvénybe,
Hős halált lelt száz is;
De csak rohant, tört előre
Utánuk a másik.
Egy-egy hős lett valamennyi
És művelt csodákat;
S a névtelen félistenek
Bevették a várat.

Igy történt ez. Dicsőségünk
Ragyogó korába.
És szabad lett zsarnok hadtul
Buda ősi vára . . .
Hajh, de mir ért, hogy a magyar
Az igát lerázta —
Hisz ma sincs meg régi jussa,
Ősi szabadsága!

A haldokló spanyol romantika.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —
Irtta: Horkai Elemér.

... Ki tudná megmondani, hogy a teremtő Mindenség, mely Velasquez-ze, festette azt a remek díszletet?

... Álomszerű, bűvös éj borult Sevilla fölé, a tiszta fellegtelen égboltról, mint valami méla szerelmes lány sóhaja tündökölt alá a holdvilág gyászpompás lényé, valahonnan messziről, tán éppen a Guadalquivir partjáról, részegítően illatos, lágy szellő támadt, mely szinte megrezgettette az égbolt csillagmillióit.

Csodás, szerelmi sóhajokkal teli éj volt ez s mégis oly csendes a maga fenséges pompájában, hogy gyönyöreitől megittasult a legridegebb szív is, forrón, perzselően tört ki a belső vágytól lángoló lélekzet a csókszójas ajkakon.

Zajtalanul, misztikusan nyíltak meg az Alkazár kapui, melyeken át álomlovagként suhant ki egy fekete bársony köpenybe burkolt alak: Don Pedro del Kastília és Leon, a király!

Amor isten hatalma tengerének susogó habjai felmereszkedtek a trón bitoráig, szerelemre ingerelték a királyt, ki ölelni, csókolni vágyott hévvel, észvesztően, szenvedélyesen, a hogy szeretni csak a spanyol tud.

Az álom-lovag a maga fekete köntösében nesztelen suhant el az éjszaka nyugalmaiba merevedett Sevilla fénytelen házai között s szinte lihegve állott meg a Del Caridad utca egyik háza előtt, melyben Don Jayme Orihuela lakott.

S ennek a caballeros-nak a felesége donna Juanna Fernandez volt a kedvese don Pedrónak.

A király lassan, óvatosan, de a szerelmesek lázas türelmetlenségével zörgette meg a ház kapuját s ajkai mintegy sóhajban rebegték: — Juanna!

Don Pedro várt, de sem hívó szavára, sem zörgetésére nem nyitottak kaput, pedig hangosabban kopognia nem volt szabad, mert az eddigi zajra is már lassu, nehézkesen kopogó lépések zaja hallatszott s megjelent a szerelmes lovag háta mögött az utca csendjének őre: Antonio Hernandez.

Don Pedro, rá sem hederített a mögötte álló szolgára s izmos karjának egyetlen mozdulatával úgy rántotta meg a kaput, hogy annak kilincse zörögve hullott a földre.

De e pillanatban egy erős kéz ragadta meg hátulról Don Pedrót, ki az első pillanatra meglepetten fordult meg, de aztán elragadta szenvedélye, kardot rántott.

— Caramba! Te kutya! Te merész-kednél?!

*) Hathy Istvánnak »Hangok az éjszakában« című verskötetéből. Kapható 2 koronáért szerzőnél a »Pécsi Figyelő« szerkesztőségében.

kir. kamarás, a főrendiház örökös tagja, ugy a saját valamint fia trakostyányi gróf *Draskovich* Iván, a gróf Nádasdy 9. huszár ezred tartalékos hadnagya, anyósa gróf *Erdődy* Julia, szül. *Kolowrat-Krakowsky* grófnő, az Ó Felsége, a boldogult császárné és királyné keresztcsillag-rend-hölgye és palota hölgye, sógorai: gróf *Erdődy* Rezső, cs. és kir. valódi titkos tanácsos, cs. és kir. kamarás, gróf *Erdődy* István, cs. és kir. kamarás, sógornője *Odescalchi* Valéria hercegnő, szül. *Erdődy* grófnő, cs. és kir. keresztcsillag-rend-hölgye nevében fájdalmas szívvel tudatja szeretett neje, illetve anyja, leány és testvér Méltóságos trakostyányi *Draskovich* Julia, birodalmi grófnő, szül. *Erdődy* grófnő, Ó Felsége, a boldogult császárné és királyné csillagkeresztcsillag-rend-hölgye és palota-hölgye, szombaton, f. é. május hó 11-én, d. u. 2 órákor, rövid szenvedés után és életélek 53., boldog házasságának 30-ik évében, történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai hétfőn, f. é. május hó 13-án d. e. 10 órákor a gyászházban Ventur-utca 12. sz. a. lesznek beszentelve és onnan Trakostyánba a családi-sirboltba nyugalomra tételnek. A szent mise-áldozatok pedig f. é. május hó 18-án, d. e. 11 órákor a Székesegyház-templomban Pozsonyban és a Kegyuri-templomban lesznek az Urnak bemutatva. Pozsony, 1901. május 11-én.

— **(A Bárány Hirsch Mór féle segélyző egyesület)** pécsi fiókja, ma este hat órákor az izraelita hitközségi iskola dísztermében *Nürnbergi* Fülöp, elnök elnöklete alatt ülést tartott, melynek tárgyát egy a jövő hó elején, a Tetyén, az egyesület helyi fiókja javára rendezendő népnünpély módozatainak s programjának meghatározása képezte.

— **(Kinevezés.)** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök dr. *Vizaknai* Antal miniszteri osztálytanácsosnak a m. kir. központi statisztikai hivatal aligazgatójává történt kinevezése

következtében az 1868. évi IV. t.-cikk értelmében alakított országos községi törzskönyv bizottságban megüresedett tagsági helyre, a m. kir. központi statisztikai hivatal képviselőjében, dr. *Buday* László miniszteri segédtitkárát nevezte ki.

— **(A mi időjósunk.)** A közelmúltban közöltük ama jövendöléseket, melyeket május hóra Falb ur becsájtott világgá s most megszólalt a mi saját külön időjósunk, ki valami sajátságos lelkiismeretességtől kapatva meg, nem jövendölt addig, míg el nem multak a félelmetes fagyosszentek. Saját külön pécsi időjósunk jövendölései szerint, május hó hátralevő napjaiban zivatarokkal váltakozva erősen meleg napok várhatók általában pedig szárazságra van kilátásunk, mely június hó közepéig eltart, amely időpontra bár nem tartós, de erősebb esőzések várhatók. Fontos ez a jövendölés főleg a majális illetve juniálisok rendezőire, kiknek az idővel mindig mint fontos tényezővel kell számolniok s kik most — ha úgy biznak saját külön Falbunk jövendöléseiben, mint mi — június közepéig nincs okuk aggodalomra.

— **(Főjegyző választás.)** A b. somogyi ev. ref. egyházmegye egyházi főjegyzői állásra beérkezett szavazatokat a napokban bontották fel. 64 beadott szavazat közül 53 szavazattal *Ragályi* László, görgetegi lelkészt választották meg.

— **(Katonai hír.)** *Baldauf* Gusztáv, nagykanizsai 20. honvéd gyalog ezredbeli pót-tartalékos, a dunántúli ágostai evangélikus egyházkerülethez tartozó Paks községben segéd-lelkész, evangélikus másodosztályú honvéd segédlelkészszé a tartalékban kinevezetett.

— **(Jogász-majális.)** Holnap (szerdán) este tartják jogászaink tavaszi táncestélyüket a Vigadóban. A táncestélyt tudvalevőleg hangverseny előzi meg, melyen a jogászbanda magyar nótákat ad elő; *Biber* Mátyás énekel *Leitner* Nándor zongorakiséréte mellett

S a következő percben a király fényes toledói pengéje átdöfte a szegény szolga szívét.

Don Pedro megtörölte véres kardját a szolga ruhájában, gyors léptekkel futott fel a lépcsőkön s egy perc múlva feledve volt már minden: a szerelmes kínos várakozása, az a halálos döfés, melynek fáradoalmait Don Pedro, don Juanna hófehér, ruha karjai között pihente ki...

... Ez a szüzséje egy bájos, poétikus spanyol történelmi regénynek, melynek don Pedro kőszobrának képében még máig is nyoma van a sevillai *«cabera del Rey»* utcában.

S ha elgondolkozunk eme bájos regény tárgya s alakjai fölött, szinte mesésnek találjuk azt a romantikát, mely benne rejlik, hiszen legenda hős maga Don Pedro alakja is a szerelmes király, ki nem tart fizetett háremet maga körül, kinek nem kell görbült hátú udvaroncok serege által becsempészett hölgyek szerelme, ki nem köt viszonyt, mint a mezuet korának fehérparókás piperkőcei, negédes «sir»-jei, hanem megakarja magának hódítani azt a kít szeret s a ki azt, akarja, hogy csak önön magáért szeressék!

Szerelmében szenvedélyes, vak s a ki ily borzalmasan fenséges pillanatában utjába áll, annak pusztulni kell, mert a spanyol nem ismer tréfát, csak egyetlen jelszót: *«akarom!»*

De nem kell ily legendás hősökért az Alkazárig faradni, hiszen megtaláljuk őket Sevilla utcáin is a büszke, bátor *«caballeros»* okat, kik karddal oldalukon, minden percben készen állanak, hogy markolatig döfjék kard-

jukat elleneik szívébe, hogy sikra szálljanak minden igaz ügyért!

De ez nem is lehet másképp, mert hiszen azon a földön, mely *Don Juan*-okat nevelt, mely földnek asszonyai a maguk lélekvesztő csábos bájaikkal örök izgalomban tartják a férfiakat, sarkalják őket értük hozandó áldozatokra, azon a földön nem lakhatnak csendes vérű gyáva emberek!

Don Juan ezerhárom asszonyának véres legendája a legeklatánsabb példa arra, hogy a spanyol vagy *«olel»* vagy *«öl»*, s éppen ebben rejlik lényének romanticizmusa. Mert ettől a vértől, mit a spanyol ont, nem kell irtózni, hiszen nem gyilkol haszonlesésből, bűnből, hanem lelki világa oly nagy, hogy közepes érzelmekre nem képes s fölötte kényes szerelmére és becsületére. Épp oly kevéssé tűri s halállal bünteti azt, ki kedvesét öleli, kinek becsületét a magáéhoz kötötte, mint ahogy halállal bünhődik az is, ki a spanyol becsületében gázolni mer.

S mégis! Legendás hősei ti a lovagias szerelemnek, misztikus Heroszai a haldokló romantikának, tegyétek fére fényes toledói pengéiteket! Nemes *«caballerosok»* mondjátok le arról örökre, hogy ellenfeleiteknek kardot döfjétek a szívébe s türjétek nyugodt lélekkel, ha másnak kedve tartja ölelni a kedveseiteket!

... Megnyit ujra az Alkazár hatalmas kapuja, tán ismét olyan álomszerűen fenséges volt az éj, de most nem surrant át rajta a rejtelmes álomlovag bársonyköpenyes alakja, csupán egy iv hófehér papir szállott át a küszöbön. Valahonnan messze, tán éppen a

s az utóbbi zongorán orosz dalokat is fog játszani; *Rihmer* Oszkár pedig szavalni fog. Az érdekes műsorú hangversenyre és táncmulatságra a beléptidij két korona. Kezdeté este 9 órákor.

— **(Házasság.)** Ma délelőtt kötött házasságot a pécsi állami anyakönyvvezető előtt *Graef* János, a «Geltsch és Graef» drogéria cég beltagja, *Brabant* Klementina nyelvtanítónővel. — A házasságkötésnél tanúk voltak: *Lukrits* István, nyugalmazott kir. ítélőtáblai bíró és *Miksic* Ákos törvényhatósági főállatorvos.

— **(Véres táncmulatság.)** Paksan a minap — mint levelezőnk írja — véres vége lett egy táncmulatságnak. — *Szabó* József, paksi legénynyel összeveszett *Máté* József, gyulajováncai lakos s a vita hevében kést rántva, Szabót hátba szurta. A súlyosan megsérült legényt lakására vitték; késelő ellenfelét pedig feljelentették a bíróságnak.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a tettei forrás vizszolgáltató képessége folyó hó 21-én reggel 2640 köbméter.

— **(Járvány a vidéken.)** Mint értesülünk *Vókány* községben a kanyaró járványosan fellépett. A hatóság a járvány tovaterjedésének megállítására megtette a szükséges intézkedéseket s a kanyaró tartamára a községi iskolát bezárták.

— **(Összeesett az utcán.)** A mai délelőtti órákban nem csekély népcsoportot okozott egy fiatal leány az izraelita templom előtt, hol elszedült s hirtelen összerogyott. *Kalus* Teréznek hívják a fiatal cselédeleányt, ki már huzamosabb idő óta epileptikus s betegségének egy rohama okozta ma délelőtti rosszulletét is. A fiatal, tizenhat éves leányt beszállították a kórházba, hol csakhamar magához tért.

Quada!quivir partjáról, részegítően illatos, lágy szellő támadt, mely felkapta azt a darab papírt s elvitte messze, messze. *Bourbon don Alfonzo* spanyol infáns egy újságcikket irt, melynek tárgya a nemzetközi párbajellenes liga szervezése s mely mindenfelé általános feltűnést keltett!

Szóval a modern korszellem hadat üzent a romantikának s bizony az előbbi lesz a győztes!

Bár szinte ellenkezik a meggyőződésemmel, hogy ne tegyem, még sem foglalok állást a párbajellenes liga ellen, hiszen magam maradnék s bizony egy egyedül álló reformátor ugyancsak furcsán fest. Nem is mondom, hogy nálunk nem lenne ennek létesítése üdvös, hiszen már ugys tele vagyunk olyan emberekkel, kik «elvből» nem verekszenek s a kik kereken kijelentik, hogy ügyeiket szívesen intézik el ökölharcban mászároslegény módjára, de kardot nem fognak.

Bántó azonban az, hogy eme békeséges intézmény kezdeményezésének élén épen don Alfonzo áll, ki azt a trónt foglalja majd el, melyről a spanyol romantika egyik hőse, don Pedro, azon a bűvös éjszakán szeretni s ölni indult!

Szinte elképzelhetlen a spanyol lovag kard nélkül az oldalán, s most majd anélkül kell járnia, mert hát mit csinál vele?

Nem lesz ő különb (óh, pedig különb volt), mint a mi lakkcipős, szürke nadrágos ficsuraink, kik úgy utaznak ma a léha szerelemben, mintha fogkefe módjára árucikk lenne, s ha rajtakapják őket, hogy vétettek a

— **(Késelés.)** Mohácson régi haragosa volt *Gligorovics* Sándornak *Berta* Károly, szintén mohácsi lakos. S régen ígerte neki, hogy ki is tölti rajta a boszuját, de fenyegetését még csak most válthatta be. Hanem e miatt a bíróság elé is került, mert az est sötétjében meglesvén ellenfelét, azt egy késsel úgy szurta hátba, hogy *Gligorovics* most súlyos betegen nyomja az ágyat.

— **(A Gründler féle alapítvány)** odaitélése ügyében ma délután három órakor tartott ülést *Nendtvich* Andor h. polgármester elnöklelte alatt a beérkezett pályázati kérvények fölötti döntésre jogosított bizottság, mely tekintettel arra, hogy az eredmény kihirdetése a jutalom — illetve ösztöndíjban nem részesített diákok között rossz vért szülhetne, sőt tán előmenetelüket s tanulás kedvüket is befolyásolná — *Dischka* Győző főreáliskolai igazgató, jegyző indítványára elhatározta, hogy a pályázat eredményét csak a vizsgák után teszi közzé. Addig tehát a diákok kíváncsiak lehetnek; de a tanügyi tekintetben a bizottság által csak most jónak talált titkolózás miatt — mert eddig minden tanévben nyilvánosságra hozta a bizottság az eredményt nyomban az ülés után — a nagyközönség sem nyerhet tudomást a bizottság működésének eredményéről, a kit pedig talán mégis érdekel az eredmény; annál is inkább, mert hiszen az alapítványtévőnek se az volt az intenciója, hogy az ő jóvoltából a jutalomra érdemes tanulók neveit véka alá rejtsék.

— **(Elhunyt irgalmas nővér.)** *Schimel* Albertine, a pécsi városi kórház irgalmas nővére, ma reggel meghalt. Elhunytáról a kórház és az ottani irgalmas nővérek a következő gyászjelentést adták ki: »A pécsvárosi kórház Irgalmas Nővérei szomorodott szívvel tudatják *Schimel* Albertine irgalmas nővérnek folyó hó 21-én reggel 7 órakor életének 69-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyász elhunytát. A megboldogult hűlt teteme folyó hó 23-délután 3 órakor fog a pécsvárosi kórházban beszenteltetni és onnan a budai külvárosi közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat a megboldogult lelki üdvéért folyó hó 22-én d. e. 10 órakor a Szt.-Ferencrendiek plébá-

palládium, a női becsület ellen, akkor »elvből nem verekszenek« s a bírósághoz utasítják a sértettet.

Szent Isten! Mivé lesz most Spanyolországban a nő imádata, a tiszteletteljes rajongás, melylyel a spanyol a maga asszonyait körülveszi s mely merev tiszteletnél fogva a maga bájos, rithmikus táncában még a kezét sem fogja meg táncosnőjének!

Mi lesz? Semmi! Szép volt, dicső volt, romantikus, elnyelte a századvég idegességében gyáván remegő korszellem embere, mely pedig élni akar, élni a maga módszere szerint, fertőben, bűnben s mely minden acélpengébe sujtó villámot lát s minden pisztolycsőből előre kéri a halál fagyos lehelletét!

De azért ne zúgolódjatok derék spanyol urak, büszke cabellerosok! A király akarja így, annak pedig szent a parancsa most is. Mondom, tegyétek hüvelybe a kardot! Ha szerelmes szíveteket a féltékenység kinjai mardossák, ne mártsátok riválasaitok szívébe az acélt, ha megcsal kedvesetek, ne szurjatok rést szép testén, ha arcul ütnek benneteket, ne kiáltstok száz halált a becsületrablóra, hanem menjetek a liga elé, nyujtsátok fel, mint a panaszos iskolásgyermekek, három ujjatokat s meglássátok, ő majd szerez elégtételt.

De egyet tegyetek meg óh Héroszai a lovagbecsületnek! Sónajtsátok fel mélyen, s mielőtt még a legelső spanyol grand ügye a liga elé kerül, sirassatok el szívből, igaz fájdalommal néhány őszinte könyvet: a haldokló spanyol romantika ravatalánál!

nia-templomában és folyó hó 23-án reggel 6 órakor a kórházi kápolnában fog az Egek Urának bemutatni. Pécsen, 1901. május hó 21-én. Áldás és béke poraira!

— **(Államvizsga.)** A pécsi jogliceum államvizsgáló bizottsága előtt *Kraincsics* Milán végzett joghallgató ma délután tette le az államtudományi államvizsgát s a bizottság egyhangulag képesítettnek ítélte.

— **(Ellopott pénz.)** Kistótfalu községben a minap vakmerő lopás történt. *Tóth* Mátyás, ottani lakos házába ugyanis behatolt egy eddig ismeretlen tettes fényes nappal és ellopott onnan kétszázötven koronát. A káros csak akkor vette észre a lopást, mikor a tettes már az ellopott pénzzel messze járt s így nem is lehetett elfogni. Most keresik a vakmerő tolvajt.

— **(A bosszu.)** *Tóth* Mihály, hosszuhéteyi lakos azokból az emberekből való, kik a rajtuk elkövetett sérelmeket nem hagyják megtorlatlanul. A közelmúltban történt, hogy *Tóth* Mihály gazdátlanul hagyta az országuton a kocsiját és eme körülményt szomszédja a községi előjárásnál feljelentette, miért is *Tóth* Mihályt utrendőri kihágásért megbüntették. A gazda azonban nem maradt adós. Tegnap este megleste árulkodó szomszédját, a mint a korcsmából hazafelé igyekezett s alaposan elverte. A dolognak a bíróság előtt lesz folytatása, hol a megvert szomszéd panaszt emelt támadója ellen.

— **(A cigányok bűne.)** Ritka eset ugyan, de most nem lopásról irunk, mint cigányok bűnéről. Ebben a kivételes esetben a cigányok nem loptak, hanem gondatlanságuk folytán — tüzet okoztak. Ráckozáron történt ez az eset, hogy *Flasics* József, ottani lakos, erdejében hét tagból álló cigány karaván ütött tanyát s mikor elvonultak, tűz támadt utánuk, mely az erdő cserjés részét elpusztította. Mint a vizsgálat kiderítette, a tűz a cigányok által elhagyott tűzhely paraszából keletkezett. De persze a cigányok már messze járnak s így bajosan lehet őket kérdőre vonni a tűzveszedelem okozása miatt.

— **(Kivágott szőlő.)** Nemtelen boszut állt valami haragosa *Szabó* Ádám, viszlói lakoson. Ugyanis egy éjjel *Szabó* szöllejéből kivagdosták az összes szőlővesszőket, miket csak nemrég ültetett s ezzel ezer koronánál több kárt okoztak neki. A nemtelen bosszu elkövetőit most nyomozzák.

— **(Ellopták a kabátját.)** *Kovács* János herendi gazdálkodó panaszt emelt a községi előjárásnál, hogy kabátját valaki ellopta. A gazda — ugyanis — kocsin haladt az országuton s elég meleg lévén, levetette a kabátját, melyet a kocsiján helyezett el. Utközben betért egy utszéli csárdába s ezt az alkalmat használta fel valami enyveskező ember, hogy a kabátot elszerezze. A tolvaj iránt megindították a nyomozást.

— **(Az utvonatok katonai megvizsgálása.)** A hadügyminiszterium időszakonként vizsgálóbiztosokat küld ki a vármegyékbe az utvonatoknak hadászati szempontból való megvizsgálására. Egy ma érkezett leirat szintén arról értesíti vármegyénk közönségét s elrendeli, hogy a közlekedési utvonatoknak megvizsgálására kiküldött tiszteket ebbeli működésükben támogassák.

— **(Előléptetés.)** A közoktatási miniszter *Ádány* Gyula, kaposvári állami főgim-

náziumi tornatanítót a tizedik fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

— **(Rege a csodaszarvasról.)** Ugy történt ez is, mint ahogy a régi hun mondában van elregélve. Ott egy csodaszarvas csalta a magyarokat maga előtt s bevezette *Meotys* ingoványába, itt egy pille, hófehér szárnyu, gyenge törékeny lepke vitte a kis fiut. Tegnap délután nagy felfordulás volt a havi-utcában. Egy uri család késő délután vette észre, hogy *Palika*, a harmadfélés éves kis fiu nincs sehol. Tüvé tették érte az egész környéket, keresték a szomszédoknál — hiába. *Palika* elveszett és kétségbeejtette a családot, főleg a gyenge szívű édes anyát, aki keserves zokogással járt házról-házra. Valaki aztán megadta a felvilágosítást, hogy még négy óra táján ott látták a gyereket a ház előtt játszódni. Beleült a zöld gyöpös árokba, később pedig egy pillangó után futott. A fehér pille leszállt *Palikára*, ingerkedett vele. A gyerek utána kapott apró kezeivel, majd hogy nem érte el, szaladt utána. Kacérkodott, játszott vele a bolondos kis fehérség, néha egészen közel jött hozzá, majd meg fölcsapott az akácvirágra, hogy megint lekerüljön az apró emberkéhez. A kis *Paliban* pedig feltámadt az általános emberi vágy: elérni az elérhetetlent, azért ment nyomon utána ki a szőlők közé. A pille pedig csalta, csalta, míg végre a kis fiu kijutott a tekervényes utakon s egyiken elfáradva ledőlt a fűbe. Boldogan szendergett mikor ráakadtak. Fel sem költözték, úgy vitték haza örömkönyvel szemekben a szülők, akik már azt hitték, hogy elveszett a család büszkesége, elragadták a kóbor cigányok. A fáradt kis test nem ébredt föl ma reggelig, de akkor is sírásba csapott át. Ugy kérdezte:

— Hol a fehér pillangó?

Mert azt nem érthette el. A kacér lepke mikor már látta, hogy eleget futott érte a kis ember, egyszerűen tovaröppent, hogy másfelé bolonditson ilyen hiszékeny, naiv lekeket, akik utolsó erejükig rohannak a számukra elérhetetlen után.

— **(Kedves fiam, az ökör.)** Egy szegény öregasszony járt ma délelőtt a rendőrkapitányságon. A fiát kísérte fel, a ki valami kázust követett el s felelősségre kellett azért vonni.

A jó öregot egészen kétségbe ejtette, hogy vénségére ilyen szegényen érte.

— Nem volt nekem soha semmitéle bacom a rendőrökkel, mondta; de hát tetszik tudni, kapitány ur, az édes fiam, ez a legény itt ni, akkora ökör, hogy csak! Nem tud ez józan észszel még gondolkodni sem, hogy követhetne el akkor szándékosan kázust?

A kapitány hamarosan meggyőződött róla, hogy az asszony kedves fia tényleg méltó az anyai bírálatra, azért nem is alkalmazta a paragrafusokat. Csak annyit kötött ki, hogy kösse otthon a kötényéhez s ne engedje ablakbeverési körutakra, ha már ő maga is az állatvilágba sorozza.

— **(Térzene.)** Az 52 ik gyalogezred zenekara holnapután (csütörtökön) hat órakor az Erzsébet királyné sétatérén térzenét tart. a következő műsorral: 1. Lotharingi induló, Gametól. 2. Nyitány Suppének »Könnyű lovaság« című operettjéből. 3. »España« keringő, Waldtenfeltől. 4. Egyveleg Mayerbeer »Hugonották« című operájából. 5. A rózsák idejé-

ben, gavotte, Scharf Róberttől. 6. »Budapesti élet«, egyveleg Bradacstól. 7. Nasica, induló.

— (A ki szeretne meghalni.) A mióta a mindinkább elterjedő korszellem a maga örökös izgalmaival annyira felcsigázta a tespedt emberek idegrendszerét, hogy normalis embert szinte nappal is lámpával kell keresni, azóta változatosabbnak a már majdnem unalmassá vált öngyilkosságok is. Eddig az emberek, különösen kint a falukban, ha megunták az életüket, rövid uton felkötötték magukat a legközebbi fára s hagyták, hogy hadd fujjon el a szél a lábuk alatt. Most azonban a nép gyermekei sem csinálnak ilyen rövid processzust, mint az a história is mutatja, mely a napokban az egyik szomszédos községben történt. Mint értesülünk, *Hermann Julianna* cselédleány néhány nappal ezelőtt eltűnt gazdája házából s a legszorgosabb kutatás dacára sem tudtak ráakadni, helyette azonban a cselédágyban egy cédulát találtak, melyre az eltűnt leány az irta: »Szeretnék meghalni!«. Az öngyilkosságnak eme óhajtó módban kifejezett bejelentése alapján a gazda jelentést tett az esetről a hatóságnál, mely mindenféle kerestette a leányt, de hiába s ha a véletlen nyomra nem vezet a házbelieket, úgy *Hermann Julianna* óhaja alighanem teljesedett volna. Akként történt — ugyanis — a dolog, hogy valamelyik cselédleány véletlenül lement az udvaron levő s használaton kívül helyezett jegesverembe, hol legnagyobb meglepetésére megtalálta a halálnak szánt leányt, ki *éhséggel* akarta magát elpusztítani. Bár a három napos étlenség és szomjazás alaposan megviselte *Hermann Juliannát*, kit eszméletlen állapotban találtak meg, mégis van remény az életben maradásához. A súlyosan beteg leányt gazdája házában vették orvosi gyógykezelés alá.

— (Beoltott cigányok.) Az országos vásárra egész sereg vándorcigány érkezett. De vesztükre jöttek, mert mikor a nyolcvanhárom főből álló karaván együtt volt a rendőrség körül fogta őket és foganatosították rajtuk a belügyminiszter rendelete értelmében a védhímlőoltást. Az oltást dr. *Ludvig Ferenc* tisztiorvos végezte s volt nagy sirás-rivás, jajgatás és protestálás a cigányok között az oltás miatt. Node feltalálták a kényszerhelyzet enyhítését; egypáran hegedűt fogtak és húzták a keservesebbnél keservesebb nótákat, míg az oltás beveződött.

— (Bérmálás alkalmából) *Schönvald Imre*, ékszergyáros és órás különös intézkedéseket tett, hogy igen tisztelt vevőit vásárlásainál támogathassa. Bérmájándék cikkei közül különösen ajánlja, valódi arany és ezüst párizsi ámuletjeit, karkötőket minden létező ékkövekkel, legjobb és legfinomabb gyűrűket, pontosan járó finom svájci uri és női zsebórákat, szentképeket reprodukáló nyakékeket, tárcákat, láncokat, szobadiszeket, és remekművi varázsgyűrűket.

— Az előfizetési díjakkal hátalékban levő t. előfizetőinket hátalékaikkal mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivalt.

Művészet, irodalom.

A primadonna udvara.*

*Szomaházy István. A »színház«, című most megjelent könyvéből.

Míg a nő — általában — csak kedvtelésből, szórakozásból udvaroltat magának, hasonlóan a hattyúhoz, a mely szereti magát a vízben tükrözni, addig a színésznő hivatásból, életszükségből tart udvart, hasonlóan a halhoz, melynek a víz az életeleme. A polgari nőnek csak akkor van jó hira, ha egyáltalán nincs hira. A primadonnának ellenben nem lehet olyan rossz hira, hogy az jó ne lenne. Az ő neve olyan, mint az acélsin, amely annál fényesebb, minél többet van forgalomban, ellenben megrozsdásodik, mihelyt kivonják a forgalomból.

Megpróbálom a primadonna-udvar törzskarának vázlatos ismertetését.

1. A *kassinótag*. Ennek két válfaját kell megkülönböztetni: az öreg és az ifjut. Az öreg kassinótag ritka példány, azért nagyon gondos kezelést igényel. Fentartása is sokba kerül, mert külön fogadási órára tart számot és az olvadó vagy epedő proscénium-pillantások tulnyomó részét lefoglalja magának. Ennek fejében azonban méltóságával emeli az udvar fényét, nyilvános alkalmaknál jelképezi a »társadalom minden rétegét« és ő az, aki a nagy színházi kázusoknál »elalmoz«. Tapsai is — noha csak markirozottak — hangadók. A fiatal kassinótag szaporább, de nem kevésbé fontos. A földszint orkányszerű megnyilatkozásai valamint az esetleges virágcsaták is az ő művei.

2. A *ujságíró*. Ennek jelentőségét felesleges részletezni. Minél több van belőle a gyűjteményben, annál jobb. A baj az, hogy még felgombostűzött állapotban sem igen férnek meg egymással. Azért egészen váltógazdasággal kell velük bánni: A hidegűlőkkel a legmelegebben s a tüzelőkkel a leglangyosabban.

3. A *gazdag vidéki ur*. Megbecsülhetetlen példány. Senki sem tudja micsoda, hova való, mitől gazdag? Roppant lármát csinál, minden nap egy tizezrest vált és egész virágüzletet, meg Kugler-kioszkokat szállít. Egy szép napon főbelövi magát és a rárószent-geliceit takarékpénztárhoz intézett utolsó levelében, — a kasszakulcsok mellékelése kapcsán — kijelenti, hogy a divához való reménytelen szerelme kergette a halálba.

4. A *szerelmes krakéler*. A legveszedelmesebb példány. Az egész udvarral, sőt az egész színházi közönséggel örökösen hadilábon áll. Ha a primadonna nem tetszik valakinek, azt felpékeli. Az ellenpárt pisszegőit megbokszolja s a pletykából nyílt botrányokat csinál. Bár ebből a szempontból igen hasznos, másfelől nagyon unalmas fráter, mert órák hosszáig ül a diva nyakán, egy szót sem szól csak a szemét forgatja.

5. A *siralmas alak*. Ilyen minden valamire való udvarban akad. Senki sem tudja miért van itt, ő maga legkevésbé. Szeliden meghuzódik és mindenké irigységének a tárgya, mert ő az elkényeztetett kedvenc. E rejtély nyitja az, hogy az ellendiva udvarából hódított el, tehát ugyszólván, csáb-erőmérő, más-ként: hódítási pofozóbaba.

Még egy sereg kültagot kellene felsorolnom, akik csak időnként jelennek meg az udvarnál, hogy aztán végleg eltűnjenek. Ilyenek: az asztaltársasági elnök, a ki a zászlóanyai tiszt körül szerzett érdemeinek elismerésül a szegbeverés előtt és után ideiglenesen sütkérezik az udvar fényében, aztán az ifjúsági vezér, aki a kifogott lovak képviselőjében van jelen, vagy a vidéki vigalmi bizottság kiküldöttje, a külföldi színházak ügynöke, stb.

Még csak egyet: ez az udvar egyáltalán nem teljesíti a hivatását, ha békén meg fér egymással és a világgal. Sőt ellenkezőleg: itt is mint a villamosságnál, a folytonos surlódás szüli a hatást.

Farkasházi Zsigmond.

Tőzeg-klozettek.

T.

Kraus István urnak
Pécsett.

Ezennel szivesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított *tőzeg klozettek teljes meglegedésemre* beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Tisztelettel

Fodor Pál,

Deák-utca 1.

Törvénykezés.

Három napos esküdtzéki főtárgyalás.

(Második nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. május 21.

Tegnap délután, lapunk zárta után még három bűnügyet tárgyalta az esküdtzék *Ember* Lászlónak, melyek a következők:

1900. évi augusztus 29-én éjjel találkozott *Forgách* gróf kocsisával s ezzel beizent a grófnak, hogy küldjön ki neki száz forintot s négy személyre való vacsorát. A gróf visszaizent, hogy pénzt nem ad, de kenyeret s vaját küldött *Embernek* a szakácsnétól s maga is kinézett az ablakon s kérdezte, hogy kik vannak itt.

— Szegény legények — válaszolá *Ember* László s ismét pénzt és s vacsorát kért. Ekkor a gróf még egy kenyeret küldött ki neki s néhány forintot ígért, mire *Ember* azt válaszolta neki, hogy csak tartsa meg azt magának s ezzel eltávozott.

1900. évi aug. 28. és 29. éjjel 2—3 óra tájban *Viniss* Fülöp, osztopáni plébánoshoz látogatott el, a ki aludt akkor. A hálószoba folyosóra nyílt s ennek ablakába *Ember* egy égő gyertyát helyezett, mely bevilágított a hálószobába, de *Ember* árnyékban volt s felkeltette a plébánost, pénzt kérvén tőle. A plébános, kit a vádlott megfenyegetett, felkelt s átment a másik szobába, hol történeteket keresett. Két rossz történetet el is süttött, de az nem hangzott, majd közelebb kiment ahhoz az alakhoz, hol *Ember* volt, a ki már akkor — megijedvén — eltávozott s ellenkező irányban két lövést tett, melyeket *Ember* nem hallott. Előzőleg a plébános méheséből elvitt egy pipát, egy függőnyt s a folyosó ablakáról egy doboz cigarettát.

1900. aug. 30-án *Niklán Berzsenyi* Sándor konyhájába mászott be s ott a megrémült cselédeket halállal fenyegette, ha zajt csinálnak. Ezután a hálószoba ajtaján dörömbölt s 100 frtot kért. *Berzsenyi* 20 frtot ígért, végre 80 frtot dobott ki az ablakon, mit vádlott felvéve eltávozott. Feltűnő, hogy a kutyák nem ugattak s a villanyos csengők nem szóltak a házban. *Ember* azt mondja, hogy ő se a kutyáknak, se a villanyos csengőknek nem csinált semmit sem.

A mai esküdtzéki tárgyalást a tegnap tárgyalt második ügy, *Mesnyig* József kirablásának tárgyalásával kezdték. — Ez ügyben *Ember* László alibijére hivatkozott, mit — mint mondá — háziasszonya s törvénytelen

— **(Késelés.)** Mohácson régi haragosa volt *Gligorovics Sándornak Berta* Károly, szintén mohácsi lakos. S régen ígerte neki, hogy ki is tölti rajta a boszuját, de fenyegetését még csak most válthatta be. Hanem e miatt a bíróság elé is került, mert az est sötétjében meglesvén ellenfelét, azt egy késsel úgy szurta hátba, hogy *Gligorovics* most súlyos betegen nyomja az ágyat.

— **(A Gründler féle alapítvány)** odaitélése ügyében ma délután három órákor tartott ülést *Nendtvich Andor* h. polgármester elnökelete alatt a beérkezett pályázati kérvények fölötti döntésre jogosított bizottság, mely tekintettel arra, hogy az eredmény kihirdetése a jutalom — illetve ösztöndíjban nem részesített diákok között rossz vért szülhetne, sőt tán előmenetelüket s tanulás kedvüket is befolyásolná — *Dischka Győző* főreáliskolai igazgató, jegyző indítványára elhatározta, hogy a pályázat eredményét csak a vizsgák után teszi közzhírré. Addig tehát a diákok kíváncsiak lehetnek; de a tanügyi tekintetben a bizottság által csak most jónak talált titkolózás miatt — mert eddig minden tanévben nyilvánosságra hozta a bizottság az eredményt nyomban az ülés után — a nagyközönség sem nyerhet tudomást a bizottság működésének eredményéről, a kit pedig talán mégis érdekel az eredmény; annál is inkább, mert hiszen az alapítványtévőnek se az volt az intenciója, hogy az ő jóvoltából a jutalomra érdemes tanulók neveit véka alá rejtsék.

— **(Elhunyt irgalmas nővér.)** *Schimel Albertine*, a pécsi városi kórház irgalmas nővére, ma reggel meghalt. Elhunytáról a kórház és az ottani irgalmas nővérek a következő gyászjelentést adták ki: »A pécsvárosi kórház Irgalmas Nővérei szomorodott szívvel tudatják *Schimel Albertine* irgalmas nővérnek folyó hó 21-én reggel 7 órákor életének 69-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyász elhunytát. A megboldogult hűlt teteme folyó hó 23-délután 3 órákor fog a pécsvárosi kórházban beszenteltetni és onnan a budai külvárosi közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat a megboldogult lelki üdvéért folyó hó 22-én d. e. 10 órákor a Szt.-Ferencrendiek plébá-

palládium, a női becsület ellen, akkor »elvből nem verekszenek« s a bírósághoz utasítják a sértettet.

Szent Isten! Mivé lesz most Spanyolországban a nő imádata, a tiszteletteljes rajongás, melylyel a spanyol a maga asszonyait körülveszi s mely merev tiszteletnél fogva a maga bájos, rithmikus táncában még a kezét sem fogja meg táncosnőjének!

Mi lesz? Semmi! Szép volt, dicső volt, romantikus, elnyelte a századvég idegességében gyáván remegő korszellem embere, mely pedig élni akar, élni a maga módszere szerint, fertőben, bűnben s mely minden acélpengébeu sujtó villámot lát s minden pisztolycsőből előre kieri a halál fagyos lehelletét!

De azért ne zúgolódjatok derék spanyol urak, büszke cabellerosok! A király akarja így, annak pedig szent a parancsa most is. Mondom, tegyétek hüvelybe a kardot! Ha szerelmes szíveteket a féltékenység kinjai mardossák, ne mártsátok riválasaitok szívébe az acélt, ha megcsal kedvesetek, ne szurjatok rést szép testén, ha arcul ütnek benneteket, ne kiáltstok száz halált a becsületrablóra, hanem menjetek a liga elé, nyujtsátok fel, mint a panaszos iskolásgyermekek, három ujjatokat s meglássátok, ő majd szerez elégtételt.

De egyet tegyetek meg óh Héroszai a lovagbecsületnek! Söhajtsátok fel mélyen, s mielőtt még a legelső spanyol grand ügye a liga elé kerül, sirassatok el szívből, igaz fájdalommal néhány őszinte könyvet: a haldokló spanyol romantika ravatalánál!

nia-templomában és folyó hó 23-án reggel 6 órákor a kórházi kápolnában fog az *Egek Urának* bemutattatni. Pécsen, 1901. május hó 21-én. Áldás és béke poraira!

— **(Államvizsga.)** A pécsi jogliceum államvizsgáló bizottsága előtt *Kraincsics Milán* végzett joghallgató ma délután tette le az államtudományi államvizsgát s a bizottság egyhangulag képesítettnek ítélte.

— **(Ellopott pénz.)** Kistótfalu községben a minap vakmerő lopás történt. *Tóth Mátyás*, ottani lakos házába ugyanis behatól egy eddig ismeretlen tettes fényes nappal és ellopott onnan kétszázötven koronát. A káros csak akkor vette észre a lopást, mikor a tettes már az ellopott pénzzel messze járt s így nem is lehetett elfogni. Most keresik a vakmerő tolvajt.

— **(A bosszu.)** *Tóth Mihály*, hosszuhetényi lakos azokból az emberekből való, kik a rajtuk elkövetett sérelmeket nem hagyják megtorlatlanul. A közelmúltban történt, hogy *Tóth Mihály* gazdátlanul hagyta az országuton a kocsiját és eme körülményt szomszédja a községi előjáróságnál feljelentette, miért is *Tóth Mihályt* utrendőri kihágásért megbüntették. A gazda azonban nem maradt adós. Tegnap este megleste árulkodó szomszédját, a mint a kocsmából hazafelé igyekezett s alaposan elverte. A dolognak a bíróság előtt lesz folytatása, hol a megvert szomszéd panaszt emelt támadója ellen.

— **(A cigányok bűne.)** Ritka eset ugyan, de most nem lopásról irunk, mint cigányok bűnéről. Ebben a kivételes esetben a cigányok nem loptak, hanem gondatlanságuk folytán — tüzet okoztak. Ráckozáron történt ez az eset, hogy *Flasics József*, ottani lakos, erdejében hét tagból álló cigány karaván ütött tanyát s mikor elvonultak, tűz támadt utánuk, mely az erdő cserjés részét elpusztította. Mint a vizsgálat kiderítette, a tűz a cigányok által elhagyott tüzhely paraszából keletkezett. De persze a cigányok már messze járnak s így bajosan lehet őket kérdőre vonni a tűzveszedelem okozása miatt.

— **(Kivágott szőlő.)** Nemtelen boszut állt valami haragosa *Szabó Ádám*, viszlói lakoson. Ugyanis egy éjjel *Szabó szőlőjéből* kivagdosták az összes szőlővesszőket, miket csak nemrég ültetett s ezzel ezer koronánál több kárt okoztak neki. A nemtelen bosszu elkövetőit most nyomozzák.

— **(Ellopták a kabátját.)** *Kovács János* herendi gazdálkodó panaszt emelt a községi előjáróságnál, hogy kabátját valaki ellopta. A gazda — ugyanis — kocsin haladt az országuton s elég meleg lévén, levetette a kabátját, melyet a kocsiján helyezett el. Utközben betért egy utszéli csárdába s ezt az alkalmat használta fel valami enyveskező ember, hogy a kabátot elszerezze. A tolvaj iránt megindították a nyomozást.

— **(Az utvonatok katonai megvizsgálása.)** A hadügyminiszterium időszakonként vizsgálóbiztosokat küld ki a vármegyékbe az utvonatoknak hadászati szempontból való megvizsgálására. Egy ma érkezett leirat szintén arról értesíti vármegyénk közönségét s elrendeli, hogy a közlekedési utvonatoknak megvizsgálására kiküldött tiszteket ebbeli működésükben támogassák.

— **(Előléptetés.)** A közoktatási miniszter *Ádány Gyula*, kaposvári állami főgim-

náziumi tornatanítót a tizedik fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

— **(Rege a csodaszarvasról.)** Ugy történt ez is, mint ahogy a régi hun mondában van elregélve. Ott egy csodaszarvas csalta a magyarokat maga előtt s bevezette *Meotys* ingoványába, itt egy pille, hófehér szárnyu, gyenge törékeny lepke vitte a kis fiut. Tegnap délután nagy felfordulás volt a havi utcában. Egy uri család késő délután vette észre, hogy *Palika*, a harmadfél éves kis fiu nincs sehol. Tüvé tették érte az egész környéket, keresték a szomszédoknál — hiába. *Palika* elveszett és kétségbeejtette a családot, főleg a gyenge szívű édes anyát, aki keserves zokogással járt házról-házra. Valaki aztán megadta a felvilágosítást, hogy még négy óra táján ott látták a gyereket a ház előtt játszódozni. Beleült a zöld gyöpös árokba, később pedig egy pillangó után futott. A fehér pille leszállt *Palikára*, ingerkedett vele. A gyerek utána kapott apró kezeivel, majd hogy nem érte el, szaladt utána. Kacérkodott, játszott vele a bolondos kis fehérség, néha egészen közel jött hozzá, majd meg fölcsapott az akácvirágra, hogy megint lekerüljön az apró emberkéhez. A kis *Paliban* pedig feltámadt az általános emberi vágy: elérni az elérhetetlent, azért ment nyomon utána ki a szőlők közé. A pille pedig csalta, csalta, míg végre a kis fiu kijutott a tekervényes utakon s egyike elfáradva ledőlt a fűbe. Boldogan szendergett mikor ráakadtak. Fel sem költözték, úgy vitték haza örömkönynyel szemekben a szülők, akik már azt hitték, hogy elveszett a család büszkesége, elragadták a kóbor cigányok. A fáradt kis test nem ébredt föl ma reggelig, de akkor is sírásba csapott át. Ugy kérdezte:

— Hol a fehér pillangó?

Mert azt nem érthette el. A kacér lepke mikor már látta, hogy eleget futott érte a kis ember, egyszerűen tovaröppent, hogy másfelé bolonditson ilyen hiszékeny, naiv lekeket, akik utolsó erejükig rohannak a számukra elérhetetlen után.

— **(Kedves fiam, az ökör.)** Egy szegény öregasszony járt ma délelőtt a rendőrkapitányságon. A fiát kísérte fel, a ki valami kázust követett el s felelősségre kellett azért vonni.

A jó öreget egészen kétségbe ejtette, hogy vénségére ilyen szegény érte.

— Nem volt nekem soha semmitéle bantom a rendőrökkel, mondta; de hát tetszik tudni, kapitány ur, az édes fiam, ez a legény itt ni, akkora ökör, hogy csak! Nem tud ez józan észszel még gondolkodni sem, hogy követhetne el akkor szándékosan kázust?

A kapitány hamarosan meggyőződött róla, hogy az asszony kedves fia tényleg méltó az anyai bírálatra, azért nem is alkalmazta a paragrafusokat. Csak annyit kötött ki, hogy kösse otthon a kötényéhez s ne engedje ablakbeverési körutakra, ha már ő maga is az állatvilágba sorozza.

— **(Térzene.)** Az 52 ik gyalogezred zenekara holnapután (csütörtökön) hat órákor az Erzsébet királyné sétaterén térzenét tart. a következő műsorról: 1. Lotharingi induló, Gametól. 2. Nyitány Suppének »Könnyű lovaság« című operettjéből. 3. »España« keringő, Waldtenfeltől. 4. Egyveleg Mayerbeer »Hugonották« című operájából. 5. A rózsák idejé-

ben, gavotte, Scharf Róberttől. 6. »Budapesti élet«, egyveleg Bradacstól. 7. Nasica, indu'ó.

— (A ki szeretne meghalni.) A mióta a mindinkább elterjedő korszellem a maga örökös izgalmaival annyira felcsigázta a tespedt emberek idegrendszerét, hogy normalis embert szinte nappal is lámpával kell keresni, azóta változatosabak a már majdnem unalmassá vált öngyilkosságok is. Eddig az emberek, különösen kint a falukban, ha megunták az életüket, rövid uton felkötötték magukat a legközebbi fára s hagyták, hogy hadd fujjon el a szél a lábuk alatt. Most azonban a nép gyermekei sem csinálnak ilyen rövid processzust, mint az a história is mutatja, mely a napokban az egyik szomszédos községben történt. Mint értesülünk, Hermann Julianna cselédleány néhány nappal ezelőtt eltűnt gazdája házából s a legszorgosabb kutatás dacára sem tudtak ráakadni, helyette azonban a cselédágyban egy cédulát találtak, melyre az eltűnt leány az irta: »Szeretnék meghalni!«. Az öngyilkosságnak eme óhajtozó módon kifejezett bejelentése alapján a gazda jelentést tett az esetről a hatóságnál, mely mindenfelé kerestette a leányt, de hiába s ha a véletlen nyomra nem vezet a házbülieket, úgy Hermann Julianna óhaja alighanem teljesedett volna. Akként történt — ugyanis — a dolog, hogy valamelyik cselédleány véletlenül lement az udvaron levő s használaton kívül helyezett jegesverembe, hol legnagyobb meglepetésére megtalálta a halálnak szánt leányt, ki éhséggel akarta magát elpusztítani. Bár a három napos étlenség és szomjazás alaposan megviselte Hermann Juliannát, kit eszméletlen állapotban találtak meg, mégis van remény az életben maradásához. A súlyosan beteg leányt gazdája házában vették orvosi gyógykezelés alá.

— (Beoltott cigányok.) Az országos vásárra egész sereg vándorcigány érkezett. De vesztükre jöttek, mert mikor a nyolcvanhárom főből álló karaván együtt volt a rendőrség körül fogta őket és foganatosították rajtuk a belügyminiszter rendelete értelmében a védhimlőt. Az oltást dr. Ludvig Ferenc tisztiorvos végezte s volt nagy sirás-rívás, jajgatás és protestálás a cigányok között az oltás miatt. Node feltalálták a kényszerhelyzet enyhítését; egypáran hegedűt fogtak és húzták a keservebbnél keservebb nő-tákat, míg az oltás bevégeződött.

— (Bérmálás alkalmából) Schönvald Imre, ékszergyáros és órák különös intézkedéseket tett, hogy igen tisztelt vevőit vásárlásainál támogathassa. Bérmájándék cikkek közül különösen ajánlja, valódi arany és ezüst párizsi ámuletjeit, karkötőket minden létező ékkövekkel, legszebb és legfinomabb gyűrűket, pontosan járó finom svájci uri és női zseb-órákat, szentképeket reprodukáló nyakékeket, tárcákat, láncokat, szobadiszeket, és remekművi varázsgyűrűket.

— Az előfizetési díjakkal hátalékban levő t. előfizetőinket hátalékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadó-hiavalt.

Művészet, irodalom.

A primadonna udvara.*

*Szomaházy István. A »színház.« című most megjelent könyvéből.

Mig a nő — általában — csak kedvtelésből, szórakozásból udvaroltat magának, hasonlóan a hattyúhoz, a mely szereti magát a vízben tükrözni, addig a színésznő hivatásból, életszükségből tart udvart, hasonlóan a halhoz, melynek a víz az életeleme. A polgári nőnek csak akkor van jó hite, ha egyáltalán nincs hite. A primadonnának ellenben nem lehet olyan rossz hite, hogy az jó ne lenne. Az ő neve olyan, mint az acélsin, amely annál fényesebb, minél többet van forgalomban, ellenben megrozsdásodik, mihelyt kivonják a forgalomból.

Megpróbálom a primadonna-udvar törzskarának vázlatos ismertetését.

1. A *kassinótag*. Ennek két változatát kell megkülönböztetni: az öreg és az ifjut. Az öreg kassinótag ritka példány, azért nagyon gondos kezelést igényel. Fentartása is sokba kerül, mert külön fogadási órára tart számot és az olvadó vagy epedő proscenium-pillantások tulnyomó részét lefoglalja magának. Ennek fejében azonban méltóságával emeli az udvar fényét, nyilvános alkalmaknál jelképezi a »társadalom minden rétegét« és ő az, aki a nagy színházi kázusoknál »elalmoz«. Tapsai is — noha csak markirozottak — hangadók. A fiatal kassinótag szaporább, de nem kevésbé fontos. A földszint orkászterü megnyilatkozásai valamint az esetleges virágcsaták is az ő művei.

2. A *ujságíró*. Ennek jelentőségét felesleges részletezni. Minél több van belőle a gyűjteményben, annál jobb. A baj az, hogy még felgombostűzött állapotban sem igen férnek meg egymással. Azért egészen váltógazdasággal kell velük bánni: A hidegűlőkkel a legmelegebben s a tüzelőkkel a leglangyosabban.

3. A *gazdag vidéki ur*. Megbecsülhetetlen példány. Senki sem tudja micsoda, hova való, mitől gazdag? Roppant lármát csinál, minden nap egy tizezrest vált és egész virágüzletet, meg Kugler-kioszkokat szállít. Egy szép napon főbelővi magát és a rárószent-gelice-i takarékpénztárhoz intézett utolsó levelében, — a kasszakulcsok mellékelése kapcsán — kijelenti, hogy a divához való reménytelen szerelme kergette a balálba.

4. A *szerelmes krakéler*. A legveszedelmesebb példány. Az egész udvarral, sőt az egész színházi közönséggel örökösen hadilábon áll. Ha a primadonna nem tetszik valakinek, azt felszólítja. Az ellenpárt püsszegőit megbocsolja s a pletykából nyílt botrányokat csinál. Bár ebből a szempontból igen hasznos, másfelől nagyon unalmas fráter, mert órák hosszáig ül a diva nyakán, egy szót sem szól csak a szemét forgatja.

5. A *síralmas alak*. Ilyen minden valamire való udvarban akad. Senki sem tudja miért van itt, ő maga legkevésbé. Szeliden meghuzódik és mindenk irigységének a tárgya, mert ő az elkényeztetett kedvenc. E rejtély nyitja az, hogy az ellendiva udvarából hódította el, tehát ugyszólván, csáb-erőmérő, más-ként: hódítási pofozóbaba.

Még egy sereg kültagot kellene felsorolnom, akik csak időnként jelennek meg az udvarnál, hogy aztán végleg eltűnjenek. Ilyenek: az asztaltársasági elnök, a ki a zászlóanyai tiszt körül szerzett érdemeinek elismerésül a szegbeverés előtt és után ideiglenesen sütkérezik az udvar fényében, aztán az ifjusági vezér, aki a kifogott lovak képviselőjében van jelen, vagy a vidéki vigalmi bizottság kiküldöttje, a külföldi színházak ügynöke, stb.

Még csak egyet: ez az udvar egyáltalán nem teljesíti a hivatását, ha békén meg fér egymással és a világgal. Sőt ellenkezőleg: itt is mint a villamosságnál, a folytonos surlódás szüli a hatást.

Farkasházi Zsigmond.

Tőzeg-klozetek.

T.

Kraus István urnak
Pécsett.

Ezennel szivesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított *tőzeg klozetek teljes meglegedésemre* beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Tisztelettel

Fodor Pál,

Deák-utca 1.

Törvénykezés.

Három napos esküdtzéki főtárgyalás.

(Második nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. május 21.

Tegnap délután, lapunk zárta után még három bűnyűgyét tárgyalta az esküdtzék *Ember* Lászlónak, melyek a következők:

1900. évi augusztus 29-én éjjel találkozott *Forgách* gróf kocsisával s ezzel beizent a grófnak, hogy küldjön ki neki száz forintot s négy személyre való vacsorát. A gróf visszaizent, hogy pénzt nem ad, de kenyeret s vaját küldött *Ember*nek a szakácsnétól s maga is kinézett az ablakon s kérdezte, hogy kik vannak itt.

— Szegény legények — válaszolá *Ember* László s ismét pénzt és s vacsorát kért. Ekkor a gróf még egy kenyeret küldött ki neki s néhány forintot ígért, mire *Ember* azt válaszolta neki, hogy csak tartsa meg azt magának s ezzel eltávozott.

1900. évi aug. 28. és 29. éjjel 2—3 óra tájban *Viniss* Fülöp, osztopáni plébánoshoz látogatott el, a ki aludt akkor. A hálószoba folyosóra nyílt s ennek ablakába *Ember* egy égő gyertyát helyezett, mely bevilágított a hálószobába, de *Ember* árnyékban volt s felkeltette a plébánost, pénzt kérve tőle. A plébános, kit a vádlott megfenyegetett, felkelt s átment a másik szobába, hol történeteket keresett. Két rossz történetet el is sűtött, de az nem hangzott, majd közelebb kiment ahhoz az alakhoz, hol *Ember* volt, a ki már akkor — megijedvén — eltávozott s ellenkező irányban két lövést tett, melyeket *Ember* nem hallott. Előzőleg a plébános méheséből elvitt egy pipát, egy függőnyt s a folyosó ablakáról egy doboz cigarettát.

1900. aug. 30-án *Niklán Berzsenyi* Sándor konyhájába mászott be s ott a megrémült cselédeket halállal fenyegette, ha zajt csinálnak. Ezután a hálószoba ajtaján dörömbölt s 100 frtot kért. *Berzsenyi* 20 frtot ígért, végre 80 frtot dobott ki az ablakon, mit vádlott felvéve eltávozott. Feltűnő, hogy a kutyák nem ugattak s a villanyos csengők nem szóltak a házban. *Ember* azt mondja, hogy ő se a kutyáknak, se a villanyos csengőknek nem csinált semmit sem.

A mai esküdtzéki tárgyalást a tegnap tárgyalt második ügy, *Mesnyig* József kirablásának tárgyalásával kezdték. — Ez ügyben *Ember* László alibiére hivatkozott, mit — mint mondá — háziasszonya s törvénytelen

feleség igazolni fognak. Ezek sürgönyileg megidézettve megjelennek s a következőleg valának:

Lang Jakabné, a vádlott volt háziaszszonya, hallott a rablásról s a tett elkövetésének napján jött haza Ember, a ki előzőleg tizenégy napig nem volt otthon. Megesküszik.

Özv. *Eitmann Lajosné*, szül. *Schulteis Borbála*, Ember László ágyasa ugyanazt vallja, mit Langné, s hozzáteszi, hogy Ember László augusztus hó első felében pénteki napon, pénteken követte el a rablás ugyanis, egyszer sem volt otthon. Vallomására megesküszik.

Ember nem emlékszik, hogy otthon volt-e akkor ő, vagy nem, egyebekben nem cáfolja meg az alibi tanuk vallomását s ezzel befejezik erre vonatkozólag a bizonyítási eljárást.

1900 szeptember 1-én Gombán (Somogy m.) *Pupos György* korcsmáros lakásába mászott be az ablakon s két koronát elvitt. Puposnét, ki felébredt, lelővéssel fenyegette, majd a férfi is feljött s lármát csapott, mire Ember megugrott s ekkor a korcsmáros utána dobott valamit.

Pupos György azt állítja, hogy be volt kormozva Ember László. A házba Ember a honyhaablak keresztvasának kifeszítése révén jutott.

1900. szeptember 2-án Henész pusztára ment s éjjel ért oda. *Vasdinnyi Béla*, földbirtokos éléskamráját kezdte fészegetni. Erre lövést hallott s elszaladt, majd viszonzta a lövést. A földbirtokos még egyszer lőtt s az országútról megint visszalőtt. Az éléskamara vasrácsán keresztül vett ki három üveg bort s egyet megivott.

1900. évi szeptember hó 29-én éjjel *Ivándárdán Láng Adolf* korcsmáros lakásán volt. Benézett a konyha ablakán s a korcsmárosné kérdésére pénzt kért, majd belépett kétszer a konyhába, de nem talált senkit, hanem három lámpát összezuzott a lövésekkel. A csapott zajra menekült, utána lödöztek s ő visszalőtt.

Lapunk zártakor a tárgyalás még folyik.

§ **Gondnokság alá helyezés.** A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Gáspár János*, n.-egresi lakos gondnokság alá helyeztetett.

§ **Csőd.** *Igert Ödön*, siklói bejegyzett kereskedő ellen a pécsi kir. törvényszék a csődöt elrendelte. Csődbiztos *Farkas Sándor*, törvényszéki bírósági; tömeggondnok dr. *Varga Gyula*, siklós ügyvéd, helyettese dr. *Löbl Gyula*, pécsi ügyvéd. Igénybejelentési határidő június 15.; felszámolási határnap június 22-dike.

TANÚGY.

(A villányi rajzkiállítás. A villányi iparostanonc-iskola *Kész József* villányi tanító vezetése mellett rajzkiállítást rendez folyó hó 26. és 27. napjain. Május hó huszonhatodikán nyílik meg a kiállítás, melyet huszonhetedikén ünnepélyesen bezárnak s ekkor lesz a jutalomdíj kiosztás is. A villányi iparostanonc-rajzkiállítás ünnepélyes bezárásán a baranyamegyei kir. tanfelügyelőséget *Salamon József* kir. tanácsos tanfelügyelő fogja képviselni.

(Vizsga-határidők. A pécsi »Miaszszonyunk« zárdá vezetőse ma terjesztette be vizsgahatáridőinek tervezetét a megyei kir. tanfelügyelőséghez. A vizsgaterv szerint a »Miaszszonyunk« zárdájának *elemi külső iskolájában* június hó 7-én délelőtt az I. osztály, délután a II. osztály, június hó 10-én délelőtt a III. osztály és június hó 11-én délelőtt a IV. osztályban tartanak vizsgát. —

A zárdá *elemi belső iskolájában* június hó 12-én délelőtt az I. és II. osztály, június hó 13-án a III. és IV. osztály tanulói vizsgáznak.

A *polgári külső iskolában* június hó 14-én délelőtt az I. osztály, június hó 15-én délelőtt a II. osztály, június hó 17-én a III. osztály, június hó 18-án délelőtt a IV. osztály vizsgáznak.

A *polgári belső iskolában* június hó 25-én délelőtt az I. és II. osztály, ugyanaznap délután pedig a III. és IV. osztály tanulói vizsgáznak.

A *magántanulók vizsgái* a »Miaszszonyunk« zárdájában f. évi június hó 19., 25. és 26. napjain tartatnak.

Közgazdaság.

A munkások heti bérének fizetési ideje.

Pécs, 1901, május 21.

Strassburg város tanácsa tavaly elhatározta, hogy tekintettel arra, miszerint a hetivásár pénteken van: az összes városi munkásokat csütörtökön este fogja hétről hétre fizetni. Egyben felszólította az összes munkaadókat, hogy hasonlóan cselekedjenek saját munkásaikkal szemben.

Nálunk általános szokás, hogy a gyárosok és más munkaadók szombaton este (avagy vasárnap reggel) fizetik ki munkásaik heti bérét és csak egy-egy belátóbb mester fizet vásár előtti napon, azaz Pécsen pénteken;

Hogy mennyire helyes és természetszerű Strassburg városának fenti határozata s egy pár pécsi iparos hasonló okos eljárása, talán nem is lenne szükséges fejtegetni, ha nálunk nem lenne oly roppant nehéz az embereket régi szokásaikból — bármi üdvös okból is — kímoldítani.

A szombat esti fizetésnek az a nagy hibája van, hogy a munkások egy tetemes része a kapott pénzzel, mivel másnap nem kell sem korán felkelnie, sem dolgoznia, — talán egy kis mosakodás és átöltözés után — mulatni indul, gyakran egész heti keresetét elverve, ráadásul olykor egy betegséget is szerezve.

Vasárnap nincs nagy piac és minden valamivel drágább: ellenben szombaton a hetivásárkor sok mindenhez kissé olcsóbban juthat a szegény ember.

A pénteken este kapott pénzzel nem mer a munkás úgy elbódorogni, mint szombaton — és így az asszony minden valószínűség szerint inkább jutt pénzhez, mint amilyen napon. A munkaadónak lényegében mindegy lenne, ha az eddigi szokás megváltoztatásával pénteken fizetnének, szombat helyett: csakis az első hét okozna egy kis nehézséget.

En tehát, a kinek alkalmá volt 8 éven át a munkások életét némileg megfigyelni: a munkások s a közjó érdekében melegen ajánlom, hogy a munkaadók minden további ceremóniázás nélkül kezdjék meg a jövő hóban a péntek esti fizetést. Bizonyos vagyok benne, hogy ennek célszerűsége rövid idő alatt be fog bizonyulni. Arról meg épen meg vagyok győződve, hogy minden munkás felesége örömmel fogja fogadni a strassburgi jó példa követését.

Végh Lajos.

□ **A természetjelentések érdekében.** *Darányi Ignác*, földművelési miniszter, hogy a gazdasági tudósítók adatai, a mennyire lehet, precizek, pontosak legyenek, elrendelte, hogy a bevetett terület, valamint a még forgalomba nem került, mint a már a forgalomba levő gabonamennyiségek szabatos megállapítása te-

kintetében a központi statisztikai hivatal segédkező működése igénybe vétessék. A gazdasági tudósítók jelentéseik három-három naponként való megújítására rendeletileg felhívta.

□ **Kisgazdák kedvezményes utazása Budapestre.** *Darányi* földművelésügyi miniszter akként intézkedett, hogy a gazdasági egyesületek által szervezett csoportokban utazó falusi kisgazdák és vezetőik, ha legalább tizen utaznak együtt a m. kir. államvasutak vonalain, valamint az államvasutak kezelése alatt álló h. érdekű vasutakon, a személy s vegyes vonatok III. kocsiosztályában féláru menetjeggyel utazhassanak Budapestre és vissza, hogy a mezőgazdasági kiállítást megtekinthessék. Ez a kedvezmény, míg a kiállítás nyitva lesz, van érvényben. Az utazó csoportok a gazdasági egyesületek igazolványának birtokában megválthatják kedvezményes jegyeiket. Hihető, hogy ezen kedvezmény sok tanulni vágyó kisgazdát bír arra, hogy a szép kiállítást megtekinthe.

□ **Közhasználatu törvényhatósági távbeszélők.** *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter legújabb kibocsátott rendeletével megengedte, hogy ezentul törvényhatósági távbeszélő hálózatokban távbeszélő központok létesíthessenek kivételesen akkor is, ha az illető központhoz csak 1 előfizető jelentkezik, feltéve, hogy ez a 150 korona minimális előfizetési díjat legalább 3 évre biztosítja, továbbá az esetben is, ha az illető központhoz 3 előfizető csatlakozik, tekintet nélkül arra, hogy a jelentkező előfizetők rendes avagy kedvezményes díjat fizetnek-e, csak a 3 előfizető által fizetendő évi díj fedezze a kikötött minimális 150 korona évi előfizetési díjat.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei.

1901. május 21. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 767.6 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 21.4 °C.

» maximuma: 24.1 °C. } tegnap.

» minimuma: 10.2 °C. }

Párányomás: 8.5 mm.

Relatív nedvesség: 45. %

Felhőzet: 7° Cirr-Cum. NW.

Szélirány s erő: NNE. 4. —

Csapadék 24 órai: 0. — 7.9 °C.

Változó felhőzet, szeles i. v. jelentékeny csapadék nélkül.

Dr. Czirer.

TÁVIRATOK.

— **Budavár bevételének évfordulója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Budavár bevételének mai évfordulóján délelőtt tíz órakor Budapesten a krisztinavárosi templomban gyászmise volt, melyen a nagy közönség élén megjelentek a negyvennyolcas honvédek, a központi honvédegyelet, továbbá a függetlenségi képviselők és az asztaltársaságok tagjai. Délután az öreg honvédek kivonultak a budai temetőbe, hol a honvédsiroknál báró *Podmanický* Frigyes mondott emlékbeszédet.

— **Klein Ödön felebbezése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Klein Ödön*, pécsi szocialistának felebbezését a főispánról írt cikke miatti sajtóperben a királyi kuria ma elvetette.

— **A delegáció a király előtt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A magyar delegátusok Bécsben ma délelőtt tizenegy órakor összegyűltek a magyar delegáció helyiségében. Legnagyobb részük diszmagyarban jelent meg. *Szapáry Gyula*

gróf, a delegáció elnöke megismertette velük a királyhoz intézendő beszédének szövegét. Ezután kocsin a Burgba hajtottak, hol előbb a márványteremben gyűltek össze s onnan teljes számban átvonultak a titkos tanácsosok termébe. hol félkörbe felálltak. Erre *Andrássy* Aladár gróf fő-kamarásmester jelentést tett a királynak, ki pontban déli harangszókor a teremben ment s a trónszékre lépett. *Szapáry* Gyula gróf beszédet intézett a királyhoz, áttekintve a politikai helyzetet s erőt, egészséget kívánt a királynak.

A király erre megköszönte a hű ragaszkodás kifejezését. Az olasz király és az angol királynő haláláról mély részvétellel emlékezett meg. Megelégedéssel konstataulta a velünk szövetséget kötött birodalmakkal változatlanul fennálló szívélyes s a többi országokkal is minden irányban barátságos viszonyt, melyből reményt merithetünk a a béke további fentartására. Reméli, hogy *Khinában* a rendezett állapotok helyreállítva lesznek. Megemlítette, hogy a hadügyi kormány a jövő évre a legszűkebbre szorította igényeit, bizva a magyar delegatusok hazafias belátásában. Szívvel üdvözli őket s tanácskozásaikhoz sikert kíván.

A király ezután cerclét tartott, melyen a delegáció valamennyi tagját megszólította.

A király délután egy órakor az osztrák delegatusokat fogadta.

— **Az igazságügyminiszter képviselőjelöltsége.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti tavrata.) A bajai szabadelvűpárt küldöttsége ma délelőtt megjelent Budapesten *Plósz* Sándor igazságügyminiszternél, újból felajánlva neki a mandátumot. A miniszter szívesen fogadta s délután egy órakor a küldöttséget az országos kaszinóban megvendégelte.

Nyilt-tér.

Nyilvános köszönet.

Azon jóleső részvétnyilvánulásokért, melylyel

SIRISAKA ANDOR

pécsbelvárosi tanítónak

Bogdásán történt beszentelésénél különösen *Sellye*-vidéki kartársai koszorutevéseivel is; valamint Pécssett, a végtisztesség megadásánál a hatóság, tanítói testületek koszorúikkal, a tanári kar, ugy a fildő papság s nagyszámu ismerősei a mélyen átértett fájdalom enyhítéséhez hozzájárulni szívesek voltak, — szívük hálás érzetének teljességéből forró köszönetüket fejezik ki

A gyászoló testvérek.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Özv. Kovátsits Antalné

szijgyártó-üzlete PÉCSETT, Irgalmasok bazárja.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát lószerszám, nyereg, pénzersersény, utibőrönd és sétatobokban.

Hirdetések.

Faépítmények

rothadását, azokon gomba-képződést legbiztosabban megakadályoz; falgombát, faldedvességet a legbiztosabban kiirt

Bárdos és Brachfeld

budapesti műszaki nagykereskedő cég
törvényileg védett

„AREFACTOR” gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál a helybeli kizárólagos képviselő:

Hamerli József,

vaskereskedő.

PÉCSETT.

HIRDETESEK.....

.....jutányos áron a
kiadóhivatalban.....
.....vétetnek föl.

Faládák

(kisztnik)

olcsó áron kaphatók

Mária-utca I-ső szám alatt.

Legjobb készítményű

butorok

legolcsóbban vásárolhatók

FEHÉR BÉLA

butor-raktárában

Pécssett, Apácza-utca 2. sz. a.

(a Takarékpénztári új palotában.)

Külön osztály kárpitos butorokra.

Uj találmány!

A mezőgazdaság terén gyakran találkozunk olyan gépekkel, amelyek munkát és időt megtakarítanak, de eredményükben hovatovább hiányokat találunk és az emberi kéz pótmunkájára szorulnak.

Az a kukorica morzsoló gép,

melyet *Keményffy* Béla ur, torok-szenmártoni gépész feltalált, eredményében hiányt nem mutat fel és kézi munka pótlását feleslegessé teszi.

Eddig használatban levő hasonló gépek a kisebb vagy nagyobb, hosszabb vagy rövidebb kukorica fejeket nem egyenlő mértékben fogadták be és ahhoz képest aránytalan munkát végeztek, sőt azt az eredményt, melyet céloztak, fel sem mutatták.

Ezen új kukorica morzsoló gép, mind n alaku, akár hosszú, akár rövid, akár vastag, akár vékony kakorica fejről egyformán és akként szedi le különbség nélkül a szemeket, hogy ezek sértetlenül egy választófal jobb oldalára, a csuta pedig baloldalára esik.

E találmánynak Pécssett az egész országra kiterjedő elárusításával *Keményffy* Béla urral kötött szerződés alapján mi vállalkoztunk s értesítjük a n. é. gazdaközönséget, hogy e gépet raktárunkon (Pécs, ország-ut 8. sz.) bármikor megtekintheti és ugyanott megrendelheti.

Ára 90 korona, mely nálunk előre vagy utánvétellel fizetendő.

Teljes tisztelettel

Gercsics H. és Társa.

Csoda olcsóság a Béka-boltban.

Irgalmasok-utca 10.

Uj találmány!

A szegedi VIDERKER MÁRTON-féle
szabadalmazott támlába rejthető

fedeles

kocsi-ülések

melyeknek Baranya- és Somogy-vármegyék területén kizárólag **egyedüli elárúsítója** vagyok és a mely ülések nap, szél és a legnagyobb viharok ellenállva, Phaethon kocsikra, valamint gazdasági és igás kocsikra is alkalmazhatók

nálam kaphatók.

Ajánlom továbbá a kor igényeinek megfelelően berendezett **kész kocsi raktárat, kocsifényező és nyerges-műhelyemet**, hol minden e szakmába vágó munka gyorsan és olcsón készül.

Hibátlan és kifogástalan munkáimra különös figyelmet és gondot fordítok, miért is kérem a t. megrendelőket, hogy teljes bizalommal hozzám fordulni sziveskedjenek.

Brenda József

kocsigyártó,

Király-utca 30. és Percel-utca 27.

Egész lakások, valamint egyes szobák, termek, lépcső- házak, folyosók stb.

legszebb és tartós kifestését eszközli a lehető

legjutányosabb árak mellett

MARXREITER VICTOR

40 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek

elismert

szoba, templom és dísz-festő cég

Pécsett, Zrinyi-utca 3. szám.

(Jókai-tér alatt.)

Templom festéseket képekkel vagy a nélkül a legművészesebb kivitelben.

... Legujabb minták nagy választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Műhely-változás!!!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

lakatos * * * * * * műhelyemet

Siklósi-u. 10. szám alatti házból 1901. május hó 1-én Citrom-u., Köszl-féle házba helyezem át, hol mindenféle **épület- és butorvasalást** elvállalok.

Ajánlom saját gyártmányu **sarok ágyvasalásomat**, mely az ágyat összehuzza és ezáltal az ingás ki van zárva; továbbá elvállalok **függő-lámpa elhelyezéseket, az összes konyha eszközök javítását, utazó kosár, koffer és táskák vasalását és javítását; cimitáblák készítését és elhelyezését, vasbutor javítását.**

Kiváló tisztelettel:

Müncz József,

műlakatos.

Értesítés.

A sétatéren levő Dr. Tolnai-féle gyógyintézetnek

vizgyógyászati

osztálya

hétfőn, azaz f. hó 20-ikán megnyilik.

Azon vendégek számára, a kik az intézeti orvos rendeléseit nem veszik igénybe, a jegyrendszer van bevezetve, 30 jegy ára a fürdőruha használatával 18 forint.

A jegyek negyvennapi érvényességgel bírnak.

Felvételek a rendszeres vizkurára naponta 4-6-ig.

Modern berendezés, szigorú tisztaság, gondos orvosi felügyelet.

Pécsett, 1901. május hazában.

Dr. TOLNAI VILMOS,

a gyógyintézet vezetője.

LIEBHARD JENŐ

épület- és műlakatos PÉCSETT, Siklósi országot 22.

Elvállal mindennemű

műlakatos munkát,

sirkerítés, sirkereszt, sirlámpa, csillár és mindennemű dísz tárgy készítését, továbbá mindennemű épület-lakatos munkákat, épület-vasalást, takaréktűzhelyek, valamint görredőnyök, (rolók) készítését és vízvezeték szereléseket.

Lelkiismeretesen, pontosan és olcsón eszközöl mindennemű **javitásokat.** *Költségvetéseket kívánatra díjmentesen készít.*

A pécsi igen tisztelt közönségnek ez uton tisztelettel tudomására hozzuk, hogy a valódi és világhírű „Schönmann“-féle

Ambre és Cairó-féle

czigaretta hüvelyek

egyedüli eladási jogát

özv. Tausz Vilmosné

dohánykülönlegességi raktárának **adtuk át.**

Hogy ezen, még eddig felülmulhatlan hüvelyek elterjedését előmozditsuk, a fenti cégnek oly olcsó árakat adunk kézre, hogy képes **100 hüvelyt 20 krért, 1000 drbot frt 1-80 adni.**

Ezáltal mindenkinek lehetővé van téve **jó papirt olcsó áron** használhatni.

Teljes tisztelettel

Schönmann & Singer.